

การวิเคราะห์บทบาทขององค์กรพระพุทธศาสนาในประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ที่ส่งเสริม
ความสัมพันธ์ด้านวัฒนธรรมในประชาคมอาเซียน
Analysis of the Role of Buddhist Organization in Lao PDR in Promoting Cultural Relations in
ASEAN Community

บุรินทร์ ภูสกุล, อุดร จันทวัน, สุวิบูลย์ จำรูญศิริ

Burin Poosakul, Udom Chanthawan, Suwiboon Chamroonsiri

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

Mahachulalongkornrajavidyalaya University Khon Kaen Campus

suwiboon@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์บทบาทขององค์กรพระพุทธศาสนาในประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ด้านวัฒนธรรมในประชาคมอาเซียน” เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Document Research) พบว่า พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาหลักและเป็นศาสนาที่มีลักษณะชาติเคียงคู่มากับพัฒนาการของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ที่เข้ามาตั้งหลักปักฐานในดินแดนลาวแต่บรรพกาลถึงปัจจุบันไม่น้อยกว่า 700 ปี ณ ปัจจุบัน แม้ระบอบการเมืองการปกครองจะเป็นแบบสังคมนิยม และเป็นแบบสาธารณรัฐทางการลาวก็ได้ประกาศยกย่องผู้นำลาวในระบอบราชอาณาจักรในอดีตว่า เป็นวีระกษัตริย์ อย่างพระเจ้าฟ้างุ้ม พระเจ้าไชยเชษฐาธิราชและพระเจ้าสุริยวงศาธรรมิกราช เป็นมหาราชทางการสร้างปัญญาและวรรณกรรม ส่วนบทบาทขององค์กรสงฆ์ในประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว พบว่า คณะสงฆ์ลาวได้จัดตั้งองค์กรหลักขึ้นมาเป็นศูนย์กลางการบริหารการพระพุทธศาสนาและการคณะสงฆ์ชื่อ “องค์การพระพุทธศาสนาสัมพันธ์ลาว” โดยมีกรรมาธิการที่มีอยู่ 5 ฝ่าย คือ กรรมาธิการการปกครอง กรรมาธิการการศึกษาสงฆ์ กรรมาธิการการเผยแผ่และปฏิบัติกรรมฐาน กรรมาธิการการสาธารณูปการ และกรรมาธิการการต่างประเทศ ปัจจุบันองค์กรสงฆ์ลาวอยู่ภายใต้การจัดตั้งขององค์การพุทธศาสนาสัมพันธ์ลาว มีบุคลากรที่มีประสบการณ์และผ่านการหล่อหลอมทั้งด้านศาสนาและด้านสังคมโดยมีพรรคและรัฐรับรองให้หลักประกัน ที่มีกฎเกณฑ์ทางศีลธรรมและค่านิยมของประชาชนล้วนมีรากฐานจากพุทธศาสนาทำให้คนยอมอยู่ในกรอบจารีตประเพณีและปฏิบัติตามหลักธรรมคำสอนทางศาสนาพุทธถือเป็นกลไกสำคัญที่เข้าถึงความเป็นอยู่ของประชาชนและมีอิทธิพลต่อสังคมโดยรวมมากที่สุด

คำสำคัญ : บทบาทขององค์กรพระพุทธศาสนา, ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว, วัฒนธรรมในประชาคมอาเซียน.

ABSTRACT

A research entitled “Analysis of the Roles of Buddhism in Lao People's Democratic Republic in Promoting Cultural Relations in ASEAN Community” is a qualitative research (Document Research). It is found that Buddhism is the main religion and is a religion with national characteristics. along with the development of various ethnic groups who came to settle in the land of Laos since the ancient era to the present. not less than 700 years at the present. Although the political regime is a socialist and a republic. the Lao authorities have praised the leaders of Laos in the past Kingdom regime as hero or the great king. Phra Chao Fah Ngum. Phra Chao Chai Chetthathirat and Phra Chao Suriyawongsa Thammikarat are the great in creating intelligence and literature. As for the role of the Sangha organization in the Lao People's Democratic Republic. it is found that the Lao Sangha had established a main organization as a center for the administration of Buddhism and the Sangha. "Lao Buddhist Relations Organization" with a commission that has five aspects. namely the Administrative Commission. Monk Education Commission. Propagation and Meditation Commission. Public utility Commission. and the Foreign Affairs Commission. The Lao Sangha Organization is now under the establishment of the Lao Buddhist Relations Organization. There are personnel who have experience and have been forged in both religious and social aspects. with party and state endorsement to guarantee. The moral principles and values of the people are all rooted in Buddhism. making people submit to the customary framework and follow the Buddhist principles. Buddhism is the key mechanism that has the most accessibility and influence on society.

Keywords: Roles of Buddhism. Lao People's Democratic Republic. Culture in ASEAN Community.

บทนำ

ปัจจุบันประเทศในภูมิภาคอาเซียนมีการตื่นตัวในการสร้างความตระหนัก เกี่ยวกับการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งความร่วมมือของอาเซียนมี 3 ด้าน หรือสามเสาหลัก ได้แก่ ด้านประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ด้านประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และ ด้านประชาคมสังคม และวัฒนธรรม สำหรับประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน มีเป้าหมายต้องการให้ประชากร อาเซียนมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดี และมีการพัฒนาในทุกด้าน โดยยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน และการจัดการดูแลสิ่งแวดล้อมอย่างถูกต้อง ส่งเสริม ความเข้าใจระหว่างประชาชนในระดับรากหญ้า การเรียนรู้ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมรวมทั้งรับรู้ ข่าวสารซึ่งจะเป็นรากฐานที่จะนำไปสู่การเป็นประชาคมอาเซียน จากสภาพกระแสความตื่นตัวในการสร้างความเข้มแข็ง และการสร้างความเข้าใจ อันดีของประเทศสมาชิกในประชาคมอาเซียน การส่งเสริมรากฐาน และความเชื่อมโยงระหว่างกันที่แข็งแกร่งนำไปสู่ความเข้าใจในการเป็นเพื่อนบ้านที่ดีระหว่างประเทศสมาชิก วัฒนธรรมประจำ

ท้องถิ่นที่มีมาแต่โบราณกาลนับศตวรรษ จนถึงเป็นฮิตเป็นคงต้องปฏิบัติสืบกันมาจนเป็นประเพณีที่รู้จักกันดี ซึ่งเป็นธรรมเนียมแบบแผนความประพฤติที่ดีงาม ปฏิบัติต่อกันมาจนกลายเป็นประเพณี ถือเป็นการเรียนรู้ทางวัฒนธรรมที่มีความเชื่อมโยงทางประวัติศาสตร์ และเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของประเทศสมาชิกในประชาคมอาเซียนภายใต้ความหลากหลาย และความแตกต่าง โดยเฉพาะประเทศไทย และประเทศลาวมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกัน ทั้งสองประเทศมีพรมแดนติดต่อกันยาว ถึง 1.810 กิโลเมตร เป็นเขตแดนทางบก 702 กิโลเมตร เขตแดนทางน้ำ 1.108 กิโลเมตร (เอกสารจากศูนย์อินโดจีนศึกษา.2551)

ประชาชนชาวไทย-ลาว โดยเฉพาะชาวไทยอีสาน เป็นกลุ่มเผ่าพันธุ์เดียวกัน และประชนสองฝั่งโขงมีความสัมพันธ์อันเครือญาติ ประเพณีต่างๆ ใน ประเทศ ไทย ลาว มีความคล้ายคลึงกัน อาจเนื่องมาจากปัจจัยทางภูมิศาสตร์ รากฐานทางวัฒนธรรม และการนับถือศาสนา ตลอดจนวิถีชีวิตที่ใกล้เคียงกัน และยังมีการส่งผ่านวัฒนธรรมกันตลอดเวลาผ่านการไปมาหาสู่ ติดต่อซื้อขาย ตลอดจนการย้ายถิ่นฐานข้ามไปมาระหว่างกัน และสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ ทั้งสองประเทศมีรากเหง้าทางวัฒนธรรมเดียวกัน นั่นคืออินเดีย และจีน ซึ่งถ่ายทอดทางพระพุทธศาสนา อิทธิพลของพุทธศาสนาต่อสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว(มหาสิลา วีระวงส์. 2553 :13) มีผลกระทบต่อการพัฒนาในด้านต่าง ๆ เช่น ทางด้านสังคมพระพุทธศาสนาได้ก่อให้เกิดความเป็นปึกแผ่นในสังคมชาวลาวพระพุทธศาสนาเป็นรากฐานของวัฒนธรรมประเพณี ความคิด ความเชื่อของประชาชนลาวพิธีกรรมและวันสำคัญต่างๆ (ภาสกร วงศ์ดาวิน. 2556 :4) เช่น ประเพณีทำบุญธาตุหลวงเป็นประเพณีประจำชาติ ซึ่งทั้งสองประเทศมีวิถีการปฏิบัติที่คล้ายคลึงกันตั้งแต่ดั้งเดิมและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงก็ยังเป็นไปในลักษณะเดียวกันนั้นคือ ในยุคก่อน พิธีสงกรานต์ เป็นพิธีกรรมที่เกิดขึ้นในสมาชิกรอบครัว หรือชุมชนบ้านใกล้เคียงกันแต่ปัจจุบันได้เปลี่ยนไปสู่สังคมในวงกว้าง และมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนทัศนคติและความเชื่อไป สำหรับความเชื่อดั้งเดิมที่ใช้สัญลักษณ์เป็นองค์ประกอบหลักในพิธี ได้แก่ การใช้น้ำเย็น ใช้น้ำรดให้แก่กันเพื่อความชุ่มชื้น มีการขอพรจากผู้ใหญ่ การรำลึกและกตัญญูต่อบรรพบุรุษที่ล่วงลับ แต่ในชีวิตของคนสมัยใหม่ ทั้งสองประเทศ เกิดเป็นประเพณีการกลับบ้านในวันสงกรานต์ กลายเป็นวันครอบครัว เป็นต้น ในด้านการเมืองพระพุทธศาสนามีความเกี่ยวข้องกับการเมืองอย่างแยกไม่ได้ ต่อมารัฐบาลภายใต้การชี้นำของพรรคประชาชนปฏิวัติประชาชนลาวได้เห็นคุณค่าของพระพุทธศาสนาที่มีต่อสังคมมาก (จิตกร ภูมิศักดิ์. 2556 : 259) จึงผ่อนผันความเข้มงวดที่มีต่อสถาบันพระพุทธศาสนาให้สิทธิเสรีภาพในการประกอบพิธีกรรมทางพุทธศาสนาในประเทศลาวและได้รับการอุปถัมภ์จากรัฐเป็นอย่างดี มีการก่อตั้งสถาบันการศึกษาของสงฆ์ขึ้นเป็นวิทยาลัยสงฆ์ เช่น วิทยาลัยสงฆ์องค์ต่อประธานครหลวงเวียงจันทน์ เป็นต้นด้านเศรษฐกิจอิทธิพลพุทธศาสนาด้านเศรษฐกิจนั้นด้านหลักธรรมที่ใช้ในการประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจได้แก่ความขยัน ประหยัดอดออมนั้น แต่ลักษณะของประเทศลาวปัจจุบันอยู่ในฐานะประเทศปิดระบบเศรษฐกิจจึง เป็นการพึ่งพาตัวเองมากกว่าการพึ่งพาจากต่างประเทศเศรษฐกิจส่วนใหญ่เป็นระบบเกษตรกรรม

จากความสำคัญที่กล่าวมาข้างต้นคณะผู้วิจัยได้เล็งเห็นความสำคัญขององค์กรศาสนาในประเทศลาวและตระหนักว่าศาสนาและวัฒนธรรมเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดประเพณี และจากความใกล้ชิดทางชาติพันธุ์แล้ว ทำให้ประเทศไทยและประเทศลาวที่คล้ายคลึงกันนอกจากวัฒนธรรมอันเป็นสิ่งที่สร้างความสัมพันธ์อันเดียวกันของคนในชาติความเป็นเอกลักษณ์ที่แสดงถึงความเป็นชาติ แล้ววัฒนธรรมยังแล้ว ยังทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดี การ

เสริมสร้างความเข้มแข็งด้วยกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางด้านประเพณี วัฒนธรรมร่วมระหว่างประเทศไทย ลาว เพื่อพัฒนาการศึกษาที่ส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างกันในการเป็นประชาคมอาเซียน ซึ่งเป็นการศึกษา บทบาทสำคัญขององค์การทางพระพุทธศาสนาในประเทศลาว เพื่อเป็นช่องทางศึกษารูปแบบวัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อที่มีจุดร่วมกันของแต่ละประเทศ และการนำองค์ความรู้ที่มีอยู่ถ่ายทอดให้กับประชากรของประเทศสมาชิก เช่น นักเรียน นักศึกษา ประชาชน ได้สืบสาน และมองเห็นคุณค่าถึงความร่วมมืออันดี อีกทั้งยังสร้างความเข้มแข็งใน เสาหลักประชาคมสังคมและวัฒนธรรม อันจะทำให้เกิดการเรียนรู้ผ่านวัฒนธรรมที่ดำรงในการดำรงชีวิตประจำวัน การใช้ชีวิต และความสัมพันธ์กับประเทศสมาชิกในประชาคมอาเซียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประวัติและพัฒนาการของพระพุทธศาสนาในประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชน ลาว
2. เพื่อศึกษาบทบาทขององค์กรสงฆ์ในประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวต่อการสร้างเสริม วัฒนธรรมในประเทศสังคมนิยม
3. เพื่อศึกษาวิเคราะห์ผลที่เกิดจากบทบาทขององค์กรสงฆ์ในประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาวที่มีต่อการส่งเสริมความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมในประชาคมอาเซียน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์บทบาทขององค์กรพระพุทธศาสนาในประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว ที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ด้านวัฒนธรรมในประชาคมอาเซียน” เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อการแสวงหาความรู้โดยการพิจารณาประวัติและพัฒนาการของพระพุทธศาสนาในประเทศ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว การประยุกต์หลักศีลธรรมทางพระพุทธศาสนาขององค์กรสงฆ์ลาวในการ สร้างเสริมวัฒนธรรมของชาติ ในประเทศสังคมนิยม ศึกษาปรากฏการณ์ที่เกิดจากบทบาทการประยุกต์หลักศีลธรรม ขององค์กรสงฆ์ลาวที่มีต่อการส่งเสริมความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมในประชาคมอาเซียน

1. ขอบเขตการวิจัย

1) ขอบเขตด้านพื้นที่ทำการวิจัย

ศึกษาวิเคราะห์ในพื้นที่ตัวอย่าง 3 เขตปกครองหลักของชาติ คือแขวงเวียงจันทน์ หลวงพระบาง และจำปาสัก

2) ขอบเขตด้านประชากรศึกษา

บุคลากรและผู้มีอำนาจหน้าที่ในองค์กรสงฆ์ในพื้นที่ศึกษา ได้แก่อดีตผู้รับผิดชอบและ ผู้บริหาร องค์กรสงฆ์ปัจจุบัน ที่มีบทบาทในการประยุกต์ใช้หลักศีลธรรมทางพระพุทธศาสนา มาเป็นศีลธรรมปฏิบัติ เพื่อ ร่วมกันขับเคลื่อนการปฏิบัติสังคมสังคมนิยม ให้บรรลุเป้าหมายโดย กำหนดตัวบุคคลที่เป็นอดีตผู้รับผิดชอบและ ผู้บริหารแขวงเวียงจันทน์ 15 รูป/คน หลวงพระบาง 15 รูป/คน จำปาสัก 15 รูป/คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง แบบเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นการเลือกกลุ่มที่ผู้วิจัยใช้เหตุผลในการ เลือกเพื่อความเหมาะสมในการวิจัย โดยกำหนดเกณฑ์ (criterion) ดังนี้

- ผู้รับผิดชอบและผู้บริหารสูงวัยพื้นที่ละ 5 รูป/คน(อายุ 60 ปีขึ้นไป)
 - ผู้รับผิดชอบและผู้บริหารวัยกลางคนพื้นที่ละ 5 รูป/คน(อายุ 40-59 ปี)
 - ผู้รับผิดชอบและผู้บริหารวัยหนุ่มสาวพื้นที่ละ 5 รูป/คน (อายุ 20-39 ปี)
- รวมเป็นพื้นที่ละ 15 รูป/คน 3 พื้นที่ รวมประชากรที่ศึกษา 45 รูป/คน

2. เครื่องมือการวิจัย

- 1) แนวทางการสนทนากับบทบาทขององค์กรสงฆ์ในประเทศไทย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และแนวทางการส่งเสริมความสัมพันธ์ด้านวัฒนธรรมในประชาคมอาเซียน
- 2) แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interview) ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์แบบเปิดหรือไม่มีโครงสร้าง (Opened or Unstructured) ขึ้นมา เพื่อเก็บข้อมูล
- 3) แบบบันทึกข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องทั้งด้านประวัติศาสตร์ ศาสนา วัฒนธรรม

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

- 1) จากการค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้องทั้งด้านประวัติศาสตร์ ศาสนา วัฒนธรรม ทั้งภาษาไทย ภาษาลาว ภาษาอังกฤษ แล้วประมวลเป็นบทวิชาการที่สะดวกแก่การสืบค้นและศึกษาต่อไป
- 2) เข้าพบและสัมภาษณ์อดีตผู้รับผิดชอบและ ผู้บริหารองค์กรสงฆ์ปัจจุบัน ที่มีบทบาทในการประยุกต์ใช้หลักศีลธรรมทางพระพุทธศาสนา มาเป็นศีลธรรมปฏิบัติ เพื่อร่วมกันขับเคลื่อนการปฏิบัติสังคมสังคมนิยม ให้บรรลุเป้าหมายโดย กำหนดตัวบุคคลที่เป็นอดีตผู้รับผิดชอบและผู้บริหาร 5 รูป/คน และผู้รับผิดชอบและผู้บริหาร ปัจจุบัน 10 รูป/คน ด้วยวิธีการแบบเจาะจง
- 3) เข้าพบและสัมภาษณ์ผู้รับผิดชอบและผู้บริหารองค์กรสงฆ์ปัจจุบัน ที่กำลังสืบสานการประยุกต์ใช้หลักศีลธรรมทางพระพุทธศาสนาให้เป็นจารีต เป็นประเพณี เป็นวิถีประชา เป็นวัฒนธรรมที่ใช้ได้จริงในชาติและในประชาคมอาเซียนจำนวน 45 รูป/คน ด้วยวิธีการแบบเจาะจง

4. ขั้นตอนการดำเนินงาน ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการดำเนินงานดังนี้

- 1) ศึกษาและรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้อง
- 2) วิเคราะห์เอกสาร และจัดหมวดหมู่ตามแนวศึกษาวิเคราะห์ 6 ด้าน
- 3) ลงพื้นที่สัมภาษณ์บุคคลเป้าหมาย
- 4) วิเคราะห์ข้อมูล เรียบเรียงรายงาน
- 5) นำเสนอผลงานการวิจัย

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

- 1) การวิเคราะห์ สังเคราะห์ ตีความ แจกแจง
- 2) การวิเคราะห์โดยการจำแนกและจัดระบบข้อมูลเพื่อตอบคำถามว่าคืออะไร เป็นอย่างไร และหาความสัมพันธ์ของข้อมูล แยกแยะเงื่อนไข เพื่อดูสาเหตุความสัมพันธ์ กระบวนการเปลี่ยนแปลง

ผลการวิจัยพบว่า

1. ประวัติและการพัฒนาการของพระพุทธศาสนาในประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว พบว่าพระพุทธศาสนาในประเทศลาว คลื่นแรกได้เข้ามา ในสมัยพระมหากัสสปะเถระเจ้าและพระอรหันต์ทั้งหลาย มาสร้างอุโบสถบรรจุพระอัฐิธาตุ ที่อาณาจักรศรีโคตรบูร คลื่นที่สอง มาในสมัยพระยาโศกมหาราช ส่งสมณทูตมาประกาศพระศาสนาที่สุวรรณภูมิ คือกรุงมหานครหลวงเวียงจันทน์ในปัจจุบัน ซึ่งคลื่นพระพุทธศาสนาที่เข้ามานี้ ถึงแม้ยังไม่เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปก็ตาม แต่พระพุทธศาสนาก็ถือเป็นต้นแห่งวัฒนธรรมของลาวมาก่อนกว่าสองพันปีแล้ว

คนลาวมีหลายชนชาติชนเผ่า เพราะผืนแผ่นดินแห่งนี้เป็นที่อยู่อาศัยของคนทั้งหลายแต่ละยุคแต่ละสมัย ตั้งแต่ก่อนประวัติศาสตร์มาหลายพันปี ชนชาติชนเผ่าต่างๆ ได้ผลัดเปลี่ยนกันครอบครองดินแดนนี้ ชนชาติละว่าชนชาติมอญ ชนชาติขะวา นั้น นับถือพระพุทธศาสนาแบบเถรวาท ซึ่งเคยเจริญรุ่งเรืองในอาณาจักรเวียงจันทน์มาก่อนคริสต์ศักราชหลายร้อยปี และเป็นผลส่งให้เมื่อพุนั้นมาครอบครองดินแดนแถวนี้ ในยุคต้นนับถือพระพุทธศาสนาเถรวาทเช่นเดียวกัน และได้เปลี่ยนไปเป็นแบบพราหมณ์-ฮินดูและมหายานในตอนท้าย ๆ ของยุคสมัย เพราะอิทธิพลอำนาจของพวกเจนละ และเมื่อพวกเจนละครอบครองดินแดนส่วนนี้ได้แล้ว ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ก็เจริญและแผ่ขยายมากยิ่งขึ้น แต่พวกเจนละก็เจริญได้เพียง 200 ปี ก็เสื่อมอำนาจลง เป็นยุคพระนคร และนับถือพระพุทธศาสนาเช่นกัน

ในสมัยของพระนคร หรือ อังกอร์ยุคต้น ได้นับถือเพียงแต่ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ตามอิทธิพลของพวกเจนละ แต่ในกาลต่อมา ก็ได้หันมานับถือพระพุทธศาสนาแบบเถรวาท เพราะในเวลานั้น อาณาจักรใกล้เคียง คือ ลาวล้านนา (โยนก เชียงแสน) ลาวล้านช้าง (ไทย) ซึ่งเอ็น (เรียก) ว่าอาณาจักรสุโขทัย ของขุนผาเมือง ที่แยกตัวออกเป็นรัฐอิสระ นับถือพระพุทธศาสนาเถรวาท และกาลต่อมาเพียง 50 ปีเท่านั้น อาณาจักรศรีอยุธยา ก็ได้เจริญขึ้น ซึ่งก็เป็นอาณาจักรที่นับถือพระพุทธศาสนาเถรวาทเช่นกัน และ 3 ปีต่อมา พระยาฟ้าจุมมหาราชของลาวล้านช้าง ก็ประกาศอาณาจักรล้านช้าง เป็นมหาอาณาจักร และได้รับเอาพระพุทธศาสนาเถรวาท

ชนชาติลาวในปัจจุบัน ซึ่งเมื่อก่อนก็คือชาวไต ที่อาศัยอยู่เป็นอาณาจักรทางตอนใต้ของประเทศจีน ชาวลาวที่เมืองไตนับถือพระพุทธศาสนาสาหมหายานเป็นส่วนใหญ่ มีเถรวาทส่วนหนึ่ง และนับถือบรรพบุรุษแบบเดียวกับพวกชาวจีน ดังนั้น เมื่อชาวลาวในเมืองไต มาปกครองในดินแดนลาวปัจจุบัน ลัทธิความเชื่อนั้นก็ยังมีอยู่ ถ้าถือตามประวัติศาสตร์ลาวยุคปัจจุบัน พระพุทธศาสนาเข้าสู่ลาวโดยประมาณ 700 ปีที่ผ่านมา แต่ถ้าถือเอาตามอัฐิคนิทานตามคัมภีร์มหาวงศ์ ที่ปวงศ์ และความเชื่อของชาวบ้าน พร้อมหลักฐานจากหนังสือนิทานต่างๆ แล้ว พระพุทธศาสนาเข้าสู่ลาวกว่า 2000 ปีที่ผ่านมา เมื่อพิจารณาในด้านวัฒนธรรม ฮีตครองประเพณีแล้ว ชนชาวลาวเป็นสังคมแห่งพระพุทธศาสนาจริงและมีมาอย่างยาวนาน จะเห็นได้จากการดำรงชีวิต ชาวลาวชอบความสงบ เรียบง่าย ไม่ชอบสร้างปัญหา ไม่ชอบความยุ่งยากวุ่นวาย ส่วนในด้านความเชื่อ ชาวลาวเชื่อในเรื่องบุญเรื่องบาป เมื่อพูดถึงเรื่องบาปก็กลัวจนตัวสั่น เมื่อพูดถึงเรื่องบุญก็ยกมือท่วมหัว(ศีรษะ) การเคารพผู้ใหญ่ ชาวลาวสอนลูกหลานให้มีความอ่อนน้อม

ถ่อมตน ให้เคารพพระสงฆ์ เพราะถือว่าพระสงฆ์เป็นผู้อยู่เหนือโลก เป็นที่พึ่งของสังคม เป็นผู้บริสุทธิ์ เป็นบุคคลในอุดมคติ ให้เคารพพ่อแม่ครูบาอาจารย์ ให้อ่อนน้อมต่อผู้ใหญ่ ผู้เฒ่าผู้แก่ในตระกูลและผู้เฒ่าผู้แก่โดยทั่วไป

เพราะเหตุที่คนลาว มีอุปนิสัยที่อ่อนน้อมถ่อมตน ชอบสงบ เรียบง่าย นี้เอง จึงเหมาะกับหลักการแห่งพุทธธรรมที่จะฝังรากลึกลงในผืนแผ่นดินนี้ ดังที่พระพุทธเจ้าทรงตรัสให้พระมหากัสสปเถระเจ้า นำเอาพระอัฐมรชาตุ คือกระดูกหน้าอกของพระพุทธองค์มาประดิษฐานไว้ในดินแดนถิ่นนี้ ซึ่งก็หมายความว่า พระองค์ทรงวางพระทัยจิตใจลงในผืนแผ่นดินคือประเทศลาวสองฟากฝั่งโขงนี้แน่นอน

ลาวคือพุทธ พุทธคือลาว คนลาวเป็นชาวพุทธ พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาของคนลาวพระมหากษัตริย์ในสมัยก่อน หรือผู้ปกครองแต่ละยุคสมัย ได้น้อมนำเอาหลักคำสอนในทางพระพุทธศาสนา มาช่วยเป็นหลักในการปกครองประชาชน ให้ประชาชนทั้งหลายดำรงตนในธรรม ทั้งผู้ปกครองเองก็ดำรงตนอยู่ในธรรมด้วย

พระยาฟ้าจุ่มเป็นมหาราชในการสร้างอาณาจักรและพระศาสนา พระยาไชยเชษฐาธิราช เป็นมหาราชในการสร้างวัดวาอารามและพระพุทธรูป เจ้าพระยาสุริยวงศาธรรมิกราช เป็นมหาราชในการสร้างวัฒนธรรมทางปัญญา วรรณคดี ด้วยเหตุนี้เอง นักปราชญ์หลายท่านจึงกล่าวว่า พระพุทธศาสนาในประเทศลาวนั้น นับว่ายังดีหลายถ้าคิดเป็นเปอร์เซ็นต์แล้ว ประมาณ 80 %

2. การประยุกต์หลักศีลธรรมทางพระพุทธศาสนาขององค์กรสงฆ์ลาวในการส่งเสริมวัฒนธรรมในประเทศสังคมนิยม

2.1 เรื่องหลักศีลธรรม ชาวลาวเชื่อว่า

1) ศีลธรรม คือข้อวัตรปฏิบัติที่มนุษย์ต้องประพฤติปฏิบัติ เพื่อความอยู่ร่วมกันในสังคม สมาชิกสังคม ต้องยึดต้องถือปฏิบัติ มิฉะนั้น สังคมจะไร้กฎเกณฑ์ แยกแยะ ไร้สาระสาย รวมกันไม่ติด ไม่มีระเบียบ

2) ศีลธรรม เป็นวินัยของสังคม คนในสังคมมีวินัยก็คือคนในสังคมมีศีลธรรม สังคมมีวินัย เป็นสังคมสงบสุข มีเกราะป้องกันภัยร้ายคือความไม่ดีไม่งามโดยอัตโนมัติ

3) ศีลธรรมคือข้อห้าม พระศาสดาแห่งศาสนาเป็นผู้ห้าม ตรงกันข้ามกับข้ออนุญาตของศาสดาผู้นับถือศาสนาโดยเฉพาะพระพุทธศาสนา ต้องงดเว้นข้อที่พระพุทธเจ้าทรงห้าม และทำตามข้อที่พระพุทธเจ้าทรงอนุญาต ผู้ทำได้ตามนี้จึงจะเรียกว่าผู้มีศีลธรรม

4) ในสังคมลาวปัจจุบัน รัฐธรรมนูญ มติ ประกาศ คำสั่ง ของพรรคและรัฐเป็นศีลธรรมสังคมสังคมต้องซุกงู (ซบเคลือบ) นำพา(เอาใจใส่ปฏิบัติ)และขยายผลลงสู่พื้นฐาน ให้จิตใจที่มีศีลธรรมมีวิญญาณปฏิบัติก้าวหน้าไปพร้อมๆ กัน

5) ชาวลาวปัจจุบัน เมื่อทำบุญ หรือจำศีล จะสมาทานศีล 5 ศีล 8 แต่ในหน้าที่ความเป็นพลเมืองและความเป็นรัฐกร เป็นพนักงาน จะมีศีลเพิ่มเข้ามาอีกแตกต่างกันไป โดยยึดมั่นอุดมการณ์ของพรรค การขึ้นของพรรคและรัฐเป็นสำคัญ คำขวัญของพรรคและรัฐ คือ สันติภาพ เอกราช ประชาธิปไตย เอกภาพ วัฒนาถาวร ก็เป็นศีลธรรมสังคมลาวปัจจุบันเช่นกัน

2.2 สำหรับเรื่อง ความเข้าใจในบริบทของสังคมลาว อะไรคือศีลธรรมปฏิบัติ ซึ่งได้รับคำตอบดังนี้

1) ประกาศ คำสั่ง มติ ของพรรคและรัฐ ที่ให้คนในชาติต้องนำพาปฏิบัติที่เรียกว่าพรรคนำพา รัฐคุ้มครอง ประชาชนเป็นเจ้าของ คือ ศีลธรรมปฏิบัติ

2) มาตรการเด็ดขาดที่พรรคและรัฐลงโทษผู้ผิดลูกผิดเมียท่าน หรือผู้นอกใจผิวเมียตนไปสร้างตั้งครอบครัวใหม่ คือ ศีลธรรมปฏิบัติ

3) มาตรการที่เป็นข้อห้าม 20 ข้อสำหรับผู้จะบวชพระและ 32 ข้อสำหรับผู้จะบวชเป็นจ้าว (สามเณร)ที่นำพาปฏิบัติอย่างเข้มงวด คือ ศีลธรรมปฏิบัติ

4) รัฐธรรมนูญ มติการประชุมศูนย์กลางองค์การพุทธศาสนาสัมพันธ์แห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มตินายกรัฐมนตรี เลขที่ 37/นย 15.02.2019 คือ ศีลธรรมปฏิบัติ

5) การเคารพ ยำเกรง คະລຳ(งดเว้น)ตามฮีตคองเดิมของแต่ละชุมชนลาวบรรดาเผ่า(กลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ) และการลงโทษผู้ละเมิดอย่างจริงจัง คือ ศีลธรรมปฏิบัติ

2.3 สำหรับเรื่องบทบาทขององค์กรสงฆ์ลาว ในการประยุกต์หลักศีลธรรมปฏิบัติ ที่มีส่วนส่งเสริมความสัมพันธ์ด้านวัฒนธรรมในประชาคมอาเซียน องค์กรสงฆ์ลาว ได้ประยุกต์หลักศีลธรรมปฏิบัติในด้านใดบ้าง ที่มีส่วนส่งเสริมวัฒนธรรมในประชาคมอาเซียน ในข้อนี้ ได้กำหนดให้ผู้ให้สัมภาษณ์และผู้ร่วมเสวนา ให้ความคิดเห็นด้วยวิธีการเปิดกว้าง ทุกคนสามารถให้ความคิดเห็นและให้ข้อมูลได้ไม่จำกัดประเด็น แต่เมื่อจัดกลุ่มความคิดเห็นและจัดกลุ่มข้อมูลแล้ว จัดได้เป็น 5 ประเด็นดังนี้

1) องค์กรสงฆ์ลาวปัจจุบัน คือ องค์การพุทธศาสนาสัมพันธ์แห่ง สปป.ลาว หรือ อพส.ได้ออกธรรมนูญสงฆ์ลาว ที่ทันยุคทันสมัย และนำพาปฏิบัติอย่างเป็นมาตรฐาน

2) องค์กรสงฆ์ลาว ได้รับการรับรองอันเป็นหลักประกันจากพรรคและรัฐตามมาตรา 6 แห่งธรรมนูญสงฆ์ลาวที่ว่า รัฐเอาใจใส่ ซุกอยู่(ขับเคลื่อน) ส่งเสริมบุคคล นิติบุคคล การจัดตั้งทั้งภายในและต่างประเทศ ประกอบส่วนเข้าในการเคลื่อนไหวเวียนงาน(กิจกรรม)ทางพระพุทธศาสนา และปฏิบัติตามพระธรรมวินัย.ธรรมนูญสงฆ์ลาว รวมทั้งเวียนงานขององค์การพุทธศาสนาสัมพันธ์แห่ง สปป.ลาว

3) องค์กรสงฆ์ลาว ได้จัดลำดับการบริหารการคณะสงฆ์ออกเป็น 6 ระดับการจัดตั้ง คือ อพส. ศูนย์กลาง อพส.แขวง อพส.นครหลวง อพส.เมือง อพส.เทศบาล อพส.นคร และกำหนดกิจกรรมหรือภาระงานออกเป็น 5 กรรมาธิการ คือ 1. กรรมาธิการการปกครอง 2. กรรมาธิการการศึกษาสงฆ์ 3. กรรมาธิการการเผยแผ่ศีลธรรมและปฏิบัติกรรมฐาน 4. กรรมาธิการสาธารณูปการ 5. กรรมาธิการการต่างประเทศ ด้วยพรรคและรัฐได้รับรองธรรมนูญสงฆ์ลาว และด้วยบทบาทขององค์กรสงฆ์ลาวตามกรรมาธิการทั้ง 5 นี้ พระสงฆ์ลาวจึงมีบทบาทโดดเด่นในเวทีสากลรวมทั้งเวทีในระดับอนุภูมิภาคอย่างอาเซียนด้วย

4) ในสังคมลาวที่มีวัดนำพา พระสงฆ์นำพา ชาวลาว เมื่อเข้าวัดจะถือเคร่งครัดว่าต้องเข้าไปกราบพระเจ้าใหญ่ (พระประธาน) กราบเจ้าอธิการ (ในลาว เจ้าอธิการ คือเจ้าอาวาส) ยึดถือเป็น ฮีตคองคະລຳอย่างเคร่งครัดว่า เมื่อเข้าไปในโบสถ์ วิหาร ภูมิจพระ ต้องถอดหมวก ถอดรองเท้า นอบน้อม ถ่อมตน มีสัมมาคารวะ ซึ่งฮีตคองคະລຳนี้ ตติบิสัยคนลาวส่วนมาก ทุกระดับ เมื่อคนลาวไปประกอบสัมมาอาชีพหรือปฏิบัติงานอยู่ที่ใด องค์กรใด ประเทศชาติใด รวมทั้งในอาเซียนด้วย คนลาวจึงได้รับการยกย่องว่าเป็นชนชาติที่มีวัฒนธรรมโดดเด่น

5) องค์การสงฆ์ลาวปัจจุบัน มีความเป็นองค์กรสากลสูง ผู้บริหารมีประสบการณ์ มีวิสัยทัศน์ ผ่านการศึกษาและปฏิบัติงานจากต่างประเทศ นอกจากเชี่ยวชาญในภาษาชาติ ภาษาศาสนาคือภาษาบาลีแล้ว ยังเชี่ยวชาญในภาษาสากลคือภาษาอังกฤษและภาษาฝรั่งเศสด้วย ความเป็นรัตตัญญูของพระมหาเถระ พระเถระ และพระระดับบริหารขององค์การสงฆ์ลาวอาจสมเทียบ(จัดระดับ เทียบเคียง)ได้กับผู้บริหารการคณะสงฆ์ในกลุ่มประเทศอาเซียนได้ งานใดที่พระสงฆ์ในกลุ่มประเทศอาเซียนชุกอยู่(ชุกเคลื่อน)ได้ พระสงฆ์ลาว องค์การสงฆ์ลาวก็ชุกอยู่ได้เช่นกัน ยิ่งการเคลื่อนไหวเพื่อความเป็นสากลของฝ่ายพระพุทธศาสนาอย่างที่ผ่านมา เช่นการจัดประชุม ABCP ที่เวียงจันทน์เมื่อปี 1985 หรือการประชุม Buddhist Summit ที่บางกอก และหลายครั้งหลายปีต่อมา ที่จันทน์บ้าง ที่เวียงคานามบ้าง เป็นต้น พระสงฆ์ลาว องค์การสงฆ์ลาวก็ร่วมแรงแข่งขันตลอดมา

3. ผลการวิเคราะห์ผลที่เกิดจากบทบาทการประยุกต์หลักศีลธรรมขององค์การสงฆ์ลาวที่มีต่อการส่งเสริมความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมในประชาคมอาเซียน

จากการที่ชาวลาวทุกยุคทุกสมัยได้นับถือพระพุทธศาสนาเป็นครุรองชีวิต จนกลายเป็นจารีตประเพณี วิถีประชาอย่างต่อเนื่องไม่ขาดสาย สังคมลาว ชนชาติลาว บรรดาเผ่า จึงยกระดับสูงต่อการเป็นชนชาติที่มีวัฒนธรรมเชิงพุทธในทุกแขนงมีพุทธศิลป์ในทุกสถาปัตยกรรม ศิลปกรรม มีพุทธธรรมในหลักสูตรการศึกษาและหลักคำสอนกุลบุตรกุลธิดา และจากการที่คณะวิจัยได้ใช้เวลาเข้าไปศึกษา สานเสวนา สืบค้นจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง และสังเกตจากบริบทรอบด้าน สามารถสรุปผลที่เกิดจากบทบาทการประยุกต์หลักศีลธรรมขององค์การสงฆ์ลาวที่มีต่อการส่งเสริมความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมในประชาคมอาเซียนได้ดังนี้

1) วัฒนธรรมทางวัตถุ องค์การปกครองสงฆ์ลาวสูงสุดคือ อพส.ได้กำหนดภาระหน้าที่สำคัญในการก่อสร้างศาสนสถาน ศาสนวัตถุ ที่มีลักษณะชาตินิยมสูง โดยดูได้จากรูปทรง ของพระธาตุ เจดีย์ ซ่อฟ้า หน้าจั่ว พระอุโบสถในส่วนที่เป็นปล้องโถงพระธาตุ เจดีย์ ขึ้นไปถึงยอด จะคงรูปลักษณะรูปทรงสี่เหลี่ยมของพระธาตุพนม จังหวัดนครพนม แห่งราชอาณาจักรไทย(สร้างในยุคอาณาจักรศรีโคตรบูร) และพระธาตุหลวง เวียงจันทน์ (สร้างในรัชสมัยพระไชยเชษฐาธิราช ยุคศรีสัตตนาคนหุต พ.ศ. 2109) ซึ่งปัจจุบันและย้อนหลังไปกว่า 30 ปีมาแล้ว สิ่งก่อสร้างในวัด และธาตุ เจดีย์ กำแพงวัด จะมีศิลปะรูปทรงเดียวกัน เป็นวัฒนธรรมทางวัตถุรูปทรงเดียวกันทั่วทั้งประเทศ ยิ่งในเมืองหลัก ๆอย่างเวียงจันทน์ หลวงพระบาง สิ่งก่อสร้างทางพระพุทธศาสนาที่สร้างขึ้นใหม่ยิ่งเห็นได้ชัด แม้แต่สิ่งก่อสร้างเดิม ที่มีรูปทรงที่เป็นอัตลักษณ์ของท้องถิ่นมาก่อน เมื่อมาบูรณปฏิสังขรณ์ในช่วงระยะเวลาดังกล่าวข้างต้น ก็ยังเพิ่มศิลปวัฒนธรรมเชิงพุทธแห่งยุคสมัยเข้าไปด้วย

2) วัฒนธรรมทางจิตใจ องค์การปกครองสงฆ์ลาวสูงสุดคือ อพส.ได้กำหนดภาระหน้าที่สำคัญในการเผยแผ่ธรรมและปฏิบัติกรรมฐาน โดยให้คณะกรรมธิการด้านนี้รับผิดชอบ การเผยแผ่และปฏิบัติกรรมฐานในลาวทั้งก่อนและหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง 2 ธันวาคม 2518 ได้นำเอาหลักการและวิธีการไปจากวัดมหาธาตุฯ ท่าพระจันทร์ กรุงเทพมหานคร ราชอาณาจักรไทย โดยพระวิปัสสนาจารย์สำคัญ 2 รูป คือ พระมหาปาน อานันโท และพระมหาชาลี กันตะสีโล มีวัดโสภณหลวง เวียงจันทน์ เป็นต้น สำนักการปฏิบัติธรรม อบรมจิตใจแก่ประชาชน ชักไปชั่วระยะเวลาหนึ่ง หลังการปฏิวัติเปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อ พ.ศ. 2518 แต่เมื่อจัดระเบียบระบบการบริหารการปกครองสงฆ์เข้าสู่รูปเข้ารอย และมีธรรมนูญสงฆ์ประกาศใช้ พรรคและรัฐรับรองการดำเนินงาน

ของคณะสงฆ์แล้ว การเผยแผ่และการอบรมจิตใจแก่ประชาชนทุกเพศทุกวัยก็ได้ดำเนินการมาจนปัจจุบัน แม้พระมหาเถระที่เป็นพระวิปัสณาจารย์ใหญ่ทั้ง 2 รูปจะมรณภาพไปแล้ว อพส.ก็ได้แต่งตั้งพระเถระที่มีคุณสมบัติด้านนี้สืบต่ออย่างต่อเนื่อง วัดโสภณปาฬวง ก็ยังเป็นศูนย์วิปัสสนากรรมฐานอยู่จนปัจจุบัน

เรื่องการนิยมนิมนต์พระเถระมาบวชเรียน เป็นค่านิยมของประเทศในประชาคมอาเซียนที่นับถือพระพุทธศาสนาทุกประเทศ ความสำคัญของการบวชใน สปป.ลาว ถือเป็นการประเพณีของคนลาวที่นับถือพระพุทธศาสนา ส่วนมากนิยมนิมนต์ลูกหลานเข้ารับการบรรพชาเป็นสามเณรหรืออุปสมบทเป็นพระภิกษุในพระพุทธศาสนา ถึงแม้ว่า จะดำรงภาวะเป็นนักบวชในเวลาสั้นๆ ก็ยังมีความพึงพอใจในการบวชเช่นนั้น โดยเชื่อตามคนโบราณที่ถือว่า คนที่ยังไม่ได้บวชเป็นคนที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ เป็นคนดิบ เป็นคนที่ยังไม่ครบถ้วนการครองเรือน ชายทุกคนเมื่อมีอายุพอสมควรบวชได้ พ่อแม่ก็จะให้บวช อายุยังน้อยก็บวชเป็นสามเณร อายุครบบวชพระได้ก็บวชเป็นพระ การบวชถือว่าเป็นการอบรมบ่มนิสัยให้เป็นคนดี มีศีลธรรมและเป็นการตอบแทนพระคุณของบิดามารดาผู้ให้กำเนิด

การที่ สปป.ลาว สามารถรวมนิกายสงฆ์ลาวจาก 2 นิกาย คือ มหานิกายและธรรมยุตินิกายให้เป็นนิกายเดียวคือ พระสงฆ์ลาว ถือเป็นการปฏิรูปองค์กรปกครองพระสงฆ์ลาวให้มีประสิทธิภาพขึ้นหรือไม่ ตามสภาพที่เห็นโดยทั่วไปการพระศาสนาใน สปป.ลาว เปลี่ยนไปในลักษณะพัฒนาปรับปรุงในสิ่งที่เคยมีปัญหาอยู่เดิมให้ดีขึ้น เช่น การทำบุญให้ทาน ก็ไม่เป็นในลักษณะทำบุญเอาหน้าเอาตา ไม่ทำบุญแบบฟุ่มเฟือย แต่เป็นการจัดแบบประหยัดเรียบง่าย โดยคำนึงถึงวัฒนธรรมประเพณีดั้งเดิมมุ่งต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกิจกรรมนั้นๆ และการศึกษาด้านพระพุทธศาสนาก็ให้ประยุกต์กับวิชาความรู้สมัยใหม่ซึ่งเป็นวิชาฝ่ายทางโลกหรือวิชาประกอบอาชีพมากขึ้น

สรุปผลการวิจัย

ชนชาติลาวในปัจจุบัน ซึ่งเมื่อก่อนก็คือชาวไต ที่อาศัยอยู่เป็นอาณาจักรทางตอนใต้ของประเทศจีน ชาวลาวที่เมืองไตนับถือพระพุทธศาสนาสายมหายานเป็นส่วนใหญ่ มีเถรวาทส่วนหนึ่ง และนับถือบรรพบุรุษแบบเดียวกับพวกชาวจีน ดังนั้น เมื่อชาวลาวในเมืองไต มาปกครองในดินแดนลาวปัจจุบัน ลัทธิความเชื่อนั้นก็ยังมีอยู่ ถ้าถือตามประวัติศาสตร์ลาวยุคปัจจุบัน พระพุทธศาสนาเข้าสู่ลาวโดยประมาณ 700 ปีที่ผ่านมา แต่ถ้าถือเอาตามอุรังคินทานตามคัมภีร์มทาวงศ์ ที่ปวงศ์ และความเชื่อของชาวบ้าน พร้อมหลักฐานจากหนังสือนิทานต่างๆ แล้ว พระพุทธศาสนาเข้าสู่ลาวกว่า 2,000 ปีที่ผ่านมา เมื่อพิจารณาในด้านวัฒนธรรม ฮีตครองประเพณีแล้ว ชาวลาวเป็นสังคมแห่งพระพุทธศาสนาจริงและมีมาอย่างยาวนาน จะเห็นได้จากการดำรงชีวิต ชาวลาวชอบความสงบ เรียบง่าย ไม่ชอบสร้างปัญหา ไม่ชอบความยุ่งยากวุ่นวาย ส่วนในด้านความเชื่อ ชาวลาวเชื่อในเรื่องบุญเรื่องบาป เมื่อพูดถึงเรื่องบาปก็กลัวจนตัวสั่น เมื่อพูดถึงเรื่องบุญก็ยกมือท่วมหัว(ศีรษะ) การเคารพผู้ใหญ่ ชาวลาวสอนลูกหลานให้มีความอ่อนน้อมถ่อมตน ให้เคารพพระสงฆ์ เพราะถือว่าพระสงฆ์เป็นผู้อยู่เหนือโลก เป็นที่พึ่งของสังคม เป็นผู้บริสุทธิ์ เป็นบุคคลในอุดมคติ ให้เคารพพ่อแม่ครูบาอาจารย์ ให้อ่อนน้อมต่อผู้ใหญ่ ผู้เฒ่าผู้แก่ในตระกูลและผู้เฒ่าผู้แก่โดยทั่วไป

สำหรับการปกครองแห่งคณะสงฆ์ไทย แบ่งนิกายสงฆ์ออกเป็น 2 นิกาย ตามเจตนารมณ์ของล้านช้างรักษาลที่ 4 ก็เพื่อให้เกิดการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาด้านการปฏิบัติตนของพระสงฆ์ให้ดีขึ้น ต้องการให้เกิด

แบบอย่างที่ดี เครื่องครัดต่อการปฏิบัติตามหลักคำสอนของพระพุทธศาสนาฝ่ายเถรวาท หากพูดโดยไม่มีตัวอย่างให้เห็น ก็อาจจะไม่มีใครปฏิบัติ โดยอ้างว่า พูดในสิ่งที่ปฏิบัติไม่ได้ เมื่อสิ้นเกล้ารชกาลที่ 4 ได้รวบรวมพระสงฆ์เรียนตนเองว่า ธรรมยุติกนิกาย โดยเป็นนิกายในเถรวาทเหมือนเดิม และกำหนดข้อวัตรปฏิบัติให้เคร่งครัดต่อหลักคำสอนด้านพระวินัยมากขึ้น เช่น ไม่รับเงินและทองตามศีลข้อ 10 และฝึกกิริยามารยาทให้เป็นมารยาทของผู้ดีหรือสมบัติผู้ดีตามค่านิยมของชาววัง เช่น กิริยามารยาทของเจ้านายชั้นสูง ก็ทำให้ผู้พบเห็นมีความศรัทธาเลื่อมใสในตัวพระสงฆ์มากขึ้น ในฝ่ายพระสงฆ์ส่วนใหญ่ที่เป็นมหานิกาย ก็มีการปฏิรูปปรับปรุงตนเอง เคร่งครัดในพระวินัยเช่นกัน ก็ทำให้พระสงฆ์ทั่วไป มีกิริยาทำทางสำรวม น่าศรัทธาเลื่อมใสมากขึ้น แม้จะมีแนวความคิดให้รวมเป็นนิกายเดียวจากคณะปฏิวัติ ที่เรียกตนเองว่า คณะราษฎร เมื่อ พ.ศ. 2475 จนได้ตั้งวัดประชาธิปไตยขึ้น ซึ่งปัจจุบันคือวัดพระศรีมหาธาตุที่บางเขน เพื่อให้พระสงฆ์ไทยทั้ง 2 นิกาย ไปอยู่ร่วมกัน เพื่อที่จะให้เกิดการรวมตัวเป็นนิกายเดียว ถึงแม้ว่า จะรวมกันไม่สำเร็จ กิจกรรมพระพุทธศาสนาในประเทศไทยก็ไม่แพ้ประเทศอื่นที่มีพระพุทธศาสนา แม้จะมีปัญหาบ้าง ก็ได้รับการปฏิรูปแก้ไขให้ดีขึ้นด้วยดีตลอดมา การเป็นนิกายเดียวหรือเป็น 2 นิกาย ของคณะสงฆ์ฝ่ายเถรวาท ทั้งในประเทศไทย และ สปป.ลาว จะเกิดผลดีหรือผลเสียต่อกิจกรรมพระพุทธศาสนาอย่างไร กาลเวลาจะเป็นสิ่งพิสูจน์ แท้ที่จริง ความเจริญและความเสื่อมของพระพุทธศาสนา อาจไม่อยู่ที่มีนิกายน้อยหรือนิกายมาก แต่อาจอยู่ที่บริบทอื่นทางสังคม เช่น การเมืองการปกครองและเศรษฐกิจของประเทศนั้นๆ เป็นต้น

Reference

- จิตร ภูมิศักดิ์. (2556). **ความเป็นมาของคำว่า สยาม ไทย ลาว และขอม และลักษณะทางสังคมของชนชาติ**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร : ชนนิยม.
- ภาสกร วงศ์ดาวัน. (2556). **นานาชาติเหนือแผ่นดินสยาม**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นานา.
- มหาสิลา วีระวงส์. (2553). **ชีวประวัติ พระเจ้าอนุนว** (เพื่อประกอบส่วนเข้าในโอกาสฉลอง เวียงจันทน์ เป็นนครหลวง 450 ปี 2553) . เวียงจันทน์ : สำนักพิมพ์ ดอกเกด.
- วิทยาลัยบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา. (2551). **อินโดจีนศึกษา**. 10 มีนาคม 2551. (เอกสารอัดสำเนา).